

Univerzita Karlova

Filozofická fakulta

Ústav jižní a centrální Asie

Studijní obor: Indonesistika

Bakalářská práce

Karolína Faltusová

**Český a indonéský skauting: Komparativní analýza dvou skautských oddílů
- 6. oddíl Lyra a Gerakan Pramuka UIN SGD Bandung**

Czech and Indonesian Scouting: Comparative Analysis of Two Scout Units - 6th
Unit Lyra and Gerakan Pramuka UIN SGD Bandung

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma „Český a indonéský skauting: Komparativní analýza dvou skautských oddílů - 6. oddíl Lyra a Gerakan Pramuka UIN SGD Bandung“ vypracovala samostatně za použití uvedené literatury a elektronických zdrojů. Souhlasím s jejím zveřejněním v elektronické či tištěné podobě.

V Praze dne 04. 05. 2019

.....
podpis

Poděkování

Mé poděkování patří Mgr. Ondřeji Pokornému, Ph. D. za odborné vedení, trpělivost a ochotu, kterou mi v průběhu zpracování bakalářské práce věnoval. Dále bych ráda poděkovala členům Gerakan Pramuka UIN SGD Bandung a členům 6. oddílu Lyra za spolupráci při získávání údajů pro praktickou část práce.

Abstrakt

Cílem bakalářské práce je prostřednictvím komparace indonéského oddílu Gerakan Pramuka UIN SGD Bandung a českého 6. oddílu Lyra zjistit, do jaké míry je český a indonéský skauting totožný či rozdílný v interpretaci základních hodnot a každodenní praxi. Jsou to totiž právě společné hodnoty, které umožňují celosvětové propojení skautingu a synergický vývoj celé organizace již na úrovni samotných skautů a skautek odrážejících se v samotné existenci skautského hnutí, největšího celosvětového výchovného hnutí světa.

Úvodní část práce je věnována historickému vývoji skautského hnutí ve světě a představení základní definice a poslání stanovených světovou skautskou organizací WOSM. Druhá část se již soustředí na indonéský a český skauting, a to zejména na historický vývoj a obecnou strukturu obou skautských národních organizací Gerakan Pramuka a Junák - český skaut, z. s. Praktická část interpretuje a analyzuje data získaná skrze dotazníkovou formu terénního výzkumu vedeného v českém i indonéském prostředí. Na základě všech zmíněných informací závěrečná část práce vyvozuje a hodnotí podobnosti a rozdíly národních skautských organizací v interpretaci obecně stanovených skautských hodnot.

Abstract

The aim of this bachelor thesis is to find out to what extent the Czech and Indonesian scouting are identical or different in the interpretation of basic values and everyday practice by comparing the Indonesian section Gerakan Pramuka UIN SGD Bandung and the Czech 6th Lyra section. It is precisely the common values that allow scouting worldwide and the synergistic development of the entire organization at the level of Scouts and Girl Guides, reflected in the very existence of the Scout movement, the world's largest educational movement in the world.

The introductory part of the thesis is devoted to the historical development of the scout movement in the world and to the introduction of the basic definition and mission set by the world scout organization WOSM. The second part focuses on Indonesian and Czech Scouting, especially on the historical development and general structure of both scout national organizations Gerakan Pramuka and Junák - Czech Scout, z.s. environment. On the basis of all the mentioned information, the final part of the thesis deduces and evaluates the similarities and differences of the national scout organizations in the interpretation of the generally determined Scout values.

Klíčová slova

Skauting, Indonésie, Česká republika, Gerakan Pramuka UIN SGD Bandung, 6. oddíl Lyra, porovnání

Keywords

Scouting, Indonesia, Czech Republic, Gerakan Pramuka UIN SGD Bandung, 6th Unit Lyra, comparison

Obsah

Obsah	6
Slovník pojmů	7
Úvod	8
1. Mezinárodní rozměr skautingu	9
1. 1. Historie světového skautingu	9
1. 1. 1. Předchůdci skautingu	9
1. 1. 2. Zakladatelé světového skautingu	9
1. 2. Charakter skautského hnutí	11
1.3. WOSM - World organisation of the Scout Movement	11
2. Český a indonéský skauting	12
2.1. Český skauting	12
2.1.1. Historie českého skautingu do roku 1989	12
2.1.2. Novodobá historie českého skautingu	13
2.1.3. Základní charakteristika současného českého skautingu	13
2.2. Indonéský skauting	14
2.2.1. Historie indonéského skautingu do roku 1967	14
2.2.2. Novodobá historie indonéského skautingu	15
2.2.3. Základní charakteristika současného indonéského skautingu	16
3. Praktická část	18
3.1. Metodika výzkumu	18
3.2. Stanovení hypotéz	19
3.3. Interpretace výsledků	19
3.5. Vyhodnocení hypotéz	34
Závěr	37
Použitá literatura	39
Přílohy	42

Slovník pojmů

Družina - základ skautské výchovy, součástí oddílu

Nášivka - slouží jako symbol, znak, vzpomínka na konanou akci či osvědčení za splnění zkoušky, lze ji našít na kroj dle krojového řádu

Odborka - oproti skautské stezce jsou nástrojem, který vede k rozvoji specializovaných dovedností

Oddíl - základní výchovná jednotka ve skautingu, člení se na družiny

Rádce - vedoucí konkrétní družiny

Stezka - metodologická příručka, která podporuje rozvoj všeobecných skautských znalostí

Středisko - základní organizační jednotka Junáka - českého skauta, z. s., člení se na oddíly

Úvod

Za dobu studia Indonesistiky jsem došla ke zjištění, že mezi Indonésií a Českou republikou je nespočet přírodních, kulturních i náboženských rozdílů. Díky svým mnohaletým zkušenostem z působení ve skautském oddíle jsem se však rozhodla psát o jedné z věcí, která nás navzdory zmíněné diferencovanosti spojuje, a tou je skauting. Právě ten se snaží hledat spíše to, co sdílíme, než to, co nás rozděluje a skrze kultivování schopností každého člena vytvářet o něco lepší svět.

Každý skautský oddíl je svým způsobem jedinečný - má svou vlastní historii, vlastní přístup k tradicím a rituálům. Za tím vším jsou však hodnoty a principy sdílené všemi skauty a skautkami, které umožňují propojení skautingu v nadnárodní úrovni. Cílem bakalářské práce je prostřednictvím popisu fungování dvou konkrétních skautských oddílů - 6. oddíl Lyra a Gerakan Pramuka UIN SGD přiblížit, nakolik je interpretace těchto hodnot totožná či rozdílná a jak se projevuje v běžné každodenní praxi.

Práce je rozdělena na teoretickou a praktickou část. V první kapitole teoretické části se zabývám historií skautského hnutí, jeho předchůdci i samotnými zakladateli, dále pak obecnou definicí hnutí a poslání a mezinárodním rozměrem skautingu. Druhá kapitola je zaměřena na historický vývoj skautských organizací v Indonésii i České republice, zejména na jeho pozici v nedemokratických obdobích v obou zmíněných zemích. První kapitola praktické části se soustředí na komparaci dvou zmíněných oddílů na základě dotazníkové formy terénního výzkumu, pozorování a rozhovoru provedených v indonéském i českém prostředí. Na základě rozboru otázek a odpovědí dotazníkového šetření se snaží najít odpověď na stanovené hypotézy a shrnout získané informace o skautingu v českém i indonéském prostředí na příkladu dvou konkrétních skautských oddílů.

1. Mezinárodní rozměr skautingu

1. 1. Historie světového skautingu

1. 1. 1. Předchůdci skautingu

S výchovou se setkáme v lidské společnosti již od nepaměti. Její vznik se vysvětluje teorií biologickou, kdy péče o potomstvo má svou genetickou determinaci, psychologickou, kdy je prokázána nápodoba chování při formování nové generace, a teorií sociologickou, která zdůrazňuje sociální okolnosti, jako je sociální komunikace či život v kolektivu, které připravují jedince jako člena daného společenství.¹ V době antického Řecka a Říma pak můžeme spatřovat výraznější ucelené snahy o harmonickou výchovu duše i těla. Okolo myslitelů jako Platón či Aristoteles se soustředili žáci a naslouchali jejich učením. Slova filozofů však byla určena především svobodným občanům, nikoliv ženám, cizincům a otrokům.² V čem však můžeme zaznamenat inspiraci a vzor i v dnešní době, je schopnost dialogu občanů, jež umožnila vzniknout demokracii. A proto se skauting již od svého počátku snažil a stále snaží hovořit raději „s dětmi“ než „o dětech“ a podporovat dialog s dítětem „tváří v tvář“, díky čemuž má možnost porozumět sobě, druhým i okolnímu světu.³

Od doby renesance se pedagogové a myslitelé zabývali myšlenkou všestranné výchovy mládeže. Mezi nejznámější patřil například Jana Ámos Komenský v 17. století, Jean Jacques Rousseau v 18. století, J. B. Basedow v 18. století, Lev N. Tolstoj či Ellen Keyová během 19. století. Díky fungování stovek sportovních spolků a sdružení, myšlenka tělesné výchovy postupně zevšeobecněla, a tak zmíněné mimoškolní organizace čítaly na stovky tisíc členů.⁴

1. 1. 2. Zakladatelé světového skautingu

Za přímého předchůdce skautingu je považován anglický rodák žijící v USA Ernest Thompson Seton (1860 - 1946), který, jakožto zkušený lovec, přírodovědec a spisovatel, založil roku 1902 klub Woodcraft Indians (Zálesáčtí Indiáni), v němž vedl chlapce k životu podobnému indiánským kmenům, poznávání přírody a tábornické praxi. Díky využití vzoru

¹ *Stručné dějiny pedagogiky* [online]. [cit. 2019-05-03]. Dostupné z: <https://www.fi.muni.cz/~qprokes/pedagogika/dejiny.html>

² NOSEK-WINDY, Václav. *Cestou k pramenům: 100 let skautingu v obrazech*. 3., dopl. vyd. Praha: Junák - svaz skautů a skautek ČR, 2012. ISBN 978-80-86825-73-1., str. 3.

³ VANKE, Ondřej. *Skauting v postmoderní době*. Praha, 2015. Rigorózní práce. Univerzita Karlova v Praze. Vedoucí práce Doc. PhDr. Jaroslav Kořan, Ph.D.

⁴ HANŽÍK, Vratislav. *Průvodce dějinami skautingu: text pro lesní školy a přípravu skautských vůdců*. Hradec Králové: Okresní rada Junáka, 1990, str. 3.

ušlechtilého Indiána⁵ můžeme najít právě zde počátky obluby totemů, rituálů, indiánských jmen či kultu táborového ohně ve skautské praxi po celém světě.⁶

Za zakladatele skautingu však považujeme britského generála s mnoha zkušenostmi z výprav do Indie, Afghánistánu a především Afriky Roberta Smytha Baden-Powella (1857 - 1941). Právě díky své profesi získal praktické dovednosti - stopovat, pohybovat se v neznámé krajině, pozorovat a nebýt pozorován, předávat nepozorovaně zprávy, které později zužitkoval ve skautské praxi. Při obraně Mafekingu během búrské války úspěšně využil Baden-Powell mladých hochů při zásobování a jako rychlé spojky. Ti předčili jeho očekávání. Jejich samostatnost a schopnost plnit úkoly generálovi vnukla myšlenku družinové výchovy a inspirovala jej k uspořádání prvního pokusného tábora pro 20 chlapců na ostrůvku Brownsea roku 1907. Během tábora byli hoši rozdělení do skupin po pěti, přičemž v čele skupiny byl vždy nejstarší a nejzkušenější z nich. Došlo tak k položení základů nejdůležitější výchovné jednotky ve skautingu - družiny. Tuto událost považujeme za zrod skautského hnutí. Po úspěšném táboře Baden-Powell vydal příručku *Scouting for boys* a definoval náplň skautingu: „Základy skautské výchovy mají být práce a utváření vlastností zálesáků, objevitelů a hraničářů, doplněné vhodně volenými hrami. Tím je získána soustava činností pro hochy zajímavých, přitažlivých a zároveň výchovných s cílem záměrné výchovy budoucího dobrého občana.”⁷

Během období první světové války si Robert Baden-Powell uvědomil důležitost sbratření lidí. Rozhodl se tak roku 1920 uspořádat první světové jamboree⁸ v Londýně, na kterém se setkali skauti z 26 zemí světa a společně ustanovili mezinárodní skautské bratrství s náčelníkem Baden-Powellem.⁹ Za svou více než stoletou existenci se tak hnutí postupně rozrostlo z původních 20 chlapců na 50 milionů členů. V současné době existuje 170 národních skautských organizací a lokální skautské aktivity v dalších 58 zemích a teritoriích na celém světě.¹⁰

⁵ **Ušlechtilý Indián** - až v roce 1580 přišel francouzský filozof Michel de Montaigne (1533-1592) s novým pohledem na Indiána, a to jako člověka čistého, přirozeného a ušlechtilého. Španělští renesanční filozofové do té doby zastávali názor, že Indián je člověk bez rozumu, přirozeně podřadný a ospravedlňovali tím své kruté zacházení s původním americkým obyvatelstvem. Některé teorie španělských filozofů dokonce tvrdily, že Indián je ztělesněním Aristotelova přirozeného otroka.

⁶ HANŽÍK. *Průvodce*.. str. 3.

⁷ *Historie skautingu: cestou k pramenům*. 2., upr. vyd. Praha: Junák - svaz skautů a skautek ČR, 1999. 63 s. Vůdcovská zkouška; sv. 1. ISBN 80-86109-27-5, str. 8-9.

⁸ **Světové jamboree** - používáno pro označení indiánských mírových her, dnes označuje největší mezinárodní skautské setkání konající se vždy jednou za čtyři roky, pokaždé v jiné zemi.

⁹ HANŽÍK. *Průvodce*.. str. 4.

¹⁰ National Scout Organizations [online]. [cit. 2019-03-16]. Dostupné z: <https://www.scout.org/worldwide>.

1. 2. Charakter skautského hnutí

Skautské hnutí je obecně definováno jako „dobrovolné, nepolitické, výchovné hnutí, které je otevřené všem mladým lidem bez ohledu na pohlaví, původ, rasu či náboženské vyznání. To vše v souladu s posláním, principy a metodami koncipovanými zakladatelem skautingu Robertem Badenem-Powellem.“¹¹ Jeho posláním pak je „přispět k rozvoji mladých lidí tak, aby dosáhli co největšího rozvoje své osobnosti po stránce fyzické, intelektuální, emocionální, sociální a duchovní a stali se odpovědnými občany a platnými členy místních společenství, svých zemí i celého světa.“¹²

I přes obrovské množství členů z různých koutů světa, sdílejí skauti a skautky, jež jsou si navzájem bratry a sestrami, stejnou myšlenku. Je jí povinnost k Bohu (či vyššímu duchovnímu principu), povinnost k ostatním a povinnost k sobě. Tato trojice je základem skautského slibu a zákonu (viz příloha č. 1).

1.3. WOSM - World organisation of the Scout Movement

K naplňování poslání a myšlenky napomáhá svým členským státům nadnárodní nezisková organizace WOSM (World organisation of the Scout Movement). Organizace byla založena na počátku 20. let 20. století. Roku 1922 se konala první Světová skautská konference, která je jejím hlavním orgánem a určuje strategii. V roce 1985 bylo členy již 119 národních organizací s počtem členů přesahujícím 16 milionů, přičemž bylo ustanoveno, že v každé zemi může být pouze jedna právoplatná národní skautská organizace. Bez ohledu na velikost má každá národní organizace šest hlasů, které může uplatnit na zasedání Světové skautské konference konající se od roku 1987 každé tři roky.¹³

¹¹ *Constitution of the World Organization of the Scout Movement* [online]. © World Scout Bureau, 2011, [cit. 2019-03-09]. Dostupné z: http://skatamal.is/wp-content/uploads/2014/01/WOSM_Constitution_EN.pdf, str. 3.

¹² *Ibidem*, str. 3.

¹³ NAGY, László. *250 miliónů skautů*. 1. české vyd. Praha: Junák, 1999. 154 s., [16] s. obr. příl. ISBN 80-86109-23-2, str. 136.

2. Český a indonéský skauting

2.1. Český skauting

2.1.1. Historie českého skautingu do roku 1989

Junák - český skaut byl založen 15. června 1914 středoškolským profesorem tělocviku v Praze Antonínem Benjaminským Svojsíkem (1876 - 1938). Svojsík od Baden-Powella převzal většinu praxe se zvýšeným důrazem na vztah k přírodě a intenzivnější tělesnou praxi - vše popsal v české době příručky *Scouting for Boys, Základy junáctví*. Pro český skauting našel domácí vzor v podobě Chodů - Psohlavců¹⁴, jejichž odkaz můžeme dodnes spatřovat na české skautské lilii.¹⁵

Rozvoj hnutí narušila první světová válka. Mnoho vůdců oddílů odcházelo na frontu a hmotné potíže znesnadňovaly táboření. Po válce se však českému skautingu podařilo opět postavit na nohy, a tak již v roce 1923 čítalo hnutí 26 000 členů v téměř 900 oddílech. S německou okupací českých zemí se rozkvět opět zastavil a na základě rozhodnutí K. H. Franka byl Junák 28. října 1940 poprvé zrušen. Ve snaze o zachování skautské výchovy se podařilo některým oddílům skrýt v Klubu českých turistů, Foglarových čtenářských klubech apod. Mnozí skauti se zapojili do odboje a drobných sabotáží, čímž si na popravištích, ve věznicích či koncentračních táborech vysloužilo smrt více než 600 z nich. Tři poválečné roky byly pro Junáka velmi úspěšné. Více než čtvrt milionu skautů a skautek pořádalo pravidelné tábory a organizace se stala významným výchovným hnutím. Únorové události roku 1948 však přinesly „čistky“ i v Junáku, který byl tak postupně nahrazen Pionýrskou organizací pod komunistickou kontrolou. Český skauting byl tak podruhé zrušen roku 1950. Snahy o vzkříšení Junáka mezi roky 1968-1970 byly opětovně potlačeny „normalizací“ organizací roku 1970. I během komunismu se čeští skauti pokoušeli vychovávat další děti v duchu skautských ideálů pod záštitou povolených organizací či nelegálně. To se i přes perzekuce podařilo u stovek dětí - tím zajistili činovníci kontinuitu skautského hnutí v Čechách i přes nelehkou situaci a roku 1989 tak bylo možné opřít se o řadu mladých vedoucích vychovaných ve skautském duchu.¹⁶

¹⁴ **Psohlavci** - historický román Aloise Jiráska, odkazující na přezdívku Chodů, kteří měli za úkol strážit české hranice.

¹⁵ HANZÍK. *Průvodce..* str. 13-14.

¹⁶ *Historie skautingu: cestou k pramenům..*, str. 20-40.

2.1.2. Novodobá historie českého skautingu

Rok 1989 a pád komunismu přinesli vlnu euforie a obrovský zájem dětí o skauting. Po dlouhých dvaceti letech se na počátku roku 1990 opět uskutečnil junácký sněm a činnost skautské organizace byla oficiálně obnovena. Kromě úspěchu na domácím poli se československý skauting v 90. letech navrátil i do mezinárodních skautských organizací WOSM a WAGGGS¹⁷. Po rozdělení Československa roku 1993 bylo nutné zažádat znovu o členství v obou zmíněných organizacích. To bylo přijato roku 1996, umožnilo junákům navázat první oficiální kontakty se skauty v zahraničí a aktivně se zapojit do mezinárodní činnosti.¹⁸

2.1.3. Základní charakteristika současného českého skautingu

Od roku 2006 počet skautů v České republice kontinuálně stoupá, a proto v současné době funguje 2147 oddílů, kde se pravidelně setkává celkem 64 000 členů. Junák - český skaut, z. s. se tak stal největší výchovnou organizací pro děti a mládež v ČR.¹⁹ Český skauting zažívá zlaté časy, a to rostoucím počtem členů i délkou svého trvání bez přerušování - za celou svou historii zde svobodný skauting nebyl tak dlouho, jako právě teď.²⁰

Děti jsou v rámci Junáka rozděleny do čtyř základních kategorií dle věku. Ti nejmladší, ve věku od pěti do sedmi let, se nazývají „benjamínci“. Na pravidelných setkáních se učí rozvíjet přirozenou zvědavost a představitivost, vycházet s jinými dětmi a zabavit se venku v přírodě. Druhou kategorií, pro děti od osmi do jedenácti let, jsou „vlčata“ pro chlapce a „světlušky“ pro dívky. V tomto věku se učí trávit čas venku, umět říci svůj názor a současně respektovat názory ostatních a žít ve skupině vrstevníků. Třetí skupinou jsou „skauti a skautky“ ve věku od jedenácti do čtrnácti let. Prostřednictvím schůzek, výprav i táborů se učí přijmout odpovědnost za sebe, pomáhat druhým a rozvíjet své silné stránky a přijmout ty slabší. Nejstarší kategorií ve skautském vzdělávacím systému tvoří „roveři a rangers“ od patnácti let výše, kteří společně s ostatními vrstevníky sdílí radost a zážitky ze společných aktivit, přírody a pomoci ostatním.²¹

¹⁷ WAGGGS - (World Association of Girl Guides and Girl Scouts), celosvětové společenství sdružující a podporující organizace dívčího skautingu, protějšek Světové organizace skautského hnutí WOSM.

¹⁸ ŠANTORA, Roman. *Skautské století: dobrodružný příběh 100 let českého skautingu*. Praha: Junák - TDC, 2012. ISBN 9788086825724, str. 238.

¹⁹ TROJAK, Barbora. Skautů a skautek už 12 let přibývá! 7 důvodů, proč zažívá skauting v Česku zlaté časy. *www.skaut.cz* [online]. 25. 2. 2018 [cit. 2019-04-02]. Dostupné z: <https://www.skaut.cz/60tistic/>.

²⁰ TROJAK, Barbora a Lukáš NEUHEISL. *OSLAVÍME DEN 10 699, NEJDELŠÍ TRVÁNÍ SKAUTINGU V ČESKÝCH ZEMÍCH. BUĎTE U TOHO!* [online]. 11.3.2019 [cit. 2019-04-02]. Dostupné z: <https://krizovatka.skaut.cz/clanky-na-webu/4443-10699-dni-svobodneho-skautingu?autologin=1>.

²¹ Pro rodiče. *www.skaut.cz* [online]. 2019 [cit. 2019-04-05]. Dostupné z: <https://www.skaut.cz/pro-rodice/>.

Na základě věkových skupin poté vznikají družiny v rámci jednotlivých oddílů. Oddíly se sdružují do středisek, která zodpovídají za jejich činnost, jelikož jsou nejnižší jednotkou organizace s právní subjektivitou. Střediska pak spadají do Junáckých okresů a okresy do Junáckých krajů. Na vrcholu stojí Ústředí Junáka, které zajišťuje chod celé organizace a rozhoduje o jejím směřování.²²

2.2. Indonéský skauting

2.2.1. Historie indonéského skautingu do roku 1967

Nizozemsko bylo jednou z prvních zemí, které se inspirovaly myšlenkou Roberta Baden-Powella a založilo na svém území skautské organizace. Prvky skautingu tak pronikly i do jeho kolonií včetně Holandské východní Indie již roku 1912. Sílicí národní uvědomění a snaha o emancipaci a nezávislost ve 20. letech 20. století otevřela cestu vzniku lokálních skautských organizací, z nichž každá nesla ve svém názvu holandský termín “padvinderij” (v překladu skaut), například JPP (Jong Java Padvinderij), SIAP (Syarikat Islam Afdeling Padvinderij). Ke změně došlo poté, co Indonésané odmítli požadavek holandské koloniální vlády o připojení k nizozemské skautské organizaci, a nemohli tak nadále používat termín “padvinderij.” Agus Salim, tehdejší vládní ministr, ustanovil nový indonéský termín “pandu” (v překladu průvodce), který považujeme za předchůdce současného názvu samostatné indonéské skautské národní organizace Gerakan Pramuka. Touha po vytvoření sjednocené skautské organizace vedla až k vytvoření BPPKI (Badan Pusat Persaudaraan Kepanduan Indonesia) roku 1938, jejíž členové uspořádali v Yogyakarta v červenci roku 1941 první indonéský skautský tábor PERKINDO (Perkemahan Kepanduan Indonesia Oemoem Pertama) pro zástupce národních skautských organizací ve snaze probudit a podpořit společnou snahu o jednotu. Během druhé světové války byla Indonésie pod japonskou okupací a skauting, podobně jako v mnoha jiných okupovaných zemích, zakázán. Mnoho členů vstoupilo do pomocných guerillových oddílů PETA, které se později staly základem nové indonéské armády. Po vyhlášení indonéské nezávislosti 17. srpna 1945 mohla být skautská činnost opět obnovena. V roce 1960 existovalo v Indonésii více než 100 skautských organizací sdružených do tří větších federací. Ty si byly vědomy nejednotnosti a z ní vycházející slabosti. Rozhodly

²² Organizační struktura Junáka. www.junak-tabor.cz [online]. 2019 [cit. 2019-04-05]. Dostupné z: http://www.junak-tabor.cz/skauting/organizacni_struktura.html.

se tedy vytvořit zaštiťující organizaci PERKINDO (Persatuan Kepanduan Indonesia), která prosadila Pancasila²³ jako základ svého fungování.²⁴

I přesto docházelo k zakládání místních skautských organizací neprovázaných s PERKINDO. Prezident Soekarno²⁵ se tak rozhodl 9. března 1961 všechny skautské organizace rozpustit a ustanovit novou jedinou skautskou národní organizaci Gerakan Pramuka.²⁶ Indonéské skautské hnutí bylo ratifikováno prezidentským dekretem č. 238 ze dne 20. května 1961, 14. srpna 1961 se pak uskutečnila inaugurace generálního předsedy národního skautského hnutí sultána Hamengkubuwona IX., což bylo později prohlášeno za Den skautského hnutí.²⁷

2.2.2. Novodobá historie indonéského skautingu

Mezi roky 1957-1965 musel prezident Soekarno čelit zhoršující se hospodářské situaci, nepřehlednému politickému vývoji v JVA i ve světě a separatistickým tendencím vnějších indonéských provincií. Všechny zmíněné problémy eskalovaly v roce 1965 protikomunistickým pučem, který vyústil v roce 1966 k definitivnímu politickému převratu, kdy vojenský generál a nově nastupující prezident Indonésie Soeharto zavedl Nový pořádek²⁸, represivní autoritářský režim oficiálně založený na spolupráci k dosažení vyšších národních cílů - stability a prosperity.²⁹

Prezidentský dekret č. 238 ze dne 20. května 1961 hned v prvním odstavci mimo jiné stanovoval, že: "Indonéské děti a mládež musí být vzdělávány, aby se staly občany Indonéské republiky se vznešenou osobností a charakterem, bystrými, schopnými, zručnými, kvalifikovanými (zkušenými) a usilovnými, zdravými tělesně i duševně, oddáni Pancasila a věrní jednotné Indonéské republice, myslíce a jednající v duchu socialistického indonéského člověka."³⁰ Prezident Suharto využil tohoto národního budovatelského ducha Gerakan Pramuka a prosazoval, že mladá generace musí být vzdělávána a připravena, aby se

²³ **Pancasila** - základní filosofická teorie indonéského státu.

²⁴ ERMAWATI a Hadi TRIBOWO. *Pramuka Siaga*. Bandung: Nuansa Aulia, 2016, str. 14-16.

²⁵ **Soekarno** - byl prvním prezidentem Indonésie v letech 1945-1966.

²⁶ FIRMANSYAH, Zuli Agus. *Panduan Resmi Pramuka*. Jakarta: Wahyumedia, 2015, str. 24.

²⁷ ARYONO. Liga Pemuda Pramuka. *HISTORIA: Masa lampau selalu aktual* [online]. 14.8. 2012 [cit. 2019-04-03]. Dostupné z: <https://historia.id/politik/articles/liga-pemuda-pramuka-vglJP>.

²⁸ **Nový pořádek "Orde Baru"** - tvrdý autoritářský režim prezidenta Soeharta trvající od roku 1966 - 1998, název kontrastoval s "Orde Lama" (Starým pořádkem) předchozího prezidenta Soekarna.

²⁹ PETRŮ, Tomáš. *ORDE BARU* [přednáška]. Praha: Filozofická fakulta UK.

³⁰ INDONESIA. *KEPUTUSAN PRESIDEN REPUBLIK INDONESIA NO. 238 TAHUN 1961. TENTANG GERAKAN PRAMUKA*. In: . Jakarta, 1961. Dostupné také z: <https://sipuu.setkab.go.id/PUUdoc/11956/KEPRES%20RI%20NO%20238%20THN%201961.pdf>.

mohla co nejrychleji zasadit o pokračující národní rozvoj. I přes tvrdý nedemokratický režim tak indonéský skauting stále pokračoval a prosperoval.³¹

S pádem Suharta roku 1998 (zaniklo mnoho způsobů vedení státu jako Orde Baru....) si mnoho lidí myslelo, že národní skautská organizace Gerakan Pramuka společně s režimem zanikla. Ta však zůstala stále aktivní a věnovala se výchově dětí.³²

2.2.3. Základní charakteristika současného indonéského skautingu

Obrovský rozmach organizace přišel v roce 2013, kdy byla stanovena pomocí Kurikulum 2013 jako povinná mimoškolní aktivita na základních, středních i vysokých školách zohledněná ve studijních plánech od roku 2014.³³ To je jedním z důvodů, díky kterým je dnes Gerakan Pramuka s více než 17 000 000 členy největší národní skautskou organizací světa.

I přes velké úsilí se mi nepodařilo zjistit důvod zavedení Kurikulum 2013. Na jednu stranu je mi tento krok sympatický. Výchova dětí v duchu skautských ideálů, kultivování fyzických i psychických dovedností a učení povinnosti k sobě i ostatním skrze vzdělávací systém bezesporu ovlivní široké spektrum dětí a dospívajících. Na stranu druhou Kurikulum 2013 odporuje základní definici skautingu, a to že skauting je: „dobrovolné, nepolitické, výchovné hnutí...“³⁴

Podobně jako v českém skautingu, jsou děti v Gerakan Pramuka rozděleni do čtyř věkových skupin, skrze které postupují ve skautském vzdělávání. Věkové kategorie se však liší z důvodu navázání na školní systém, kopírují tak do určité míry věkové schéma základních, středních a vysokých škol. Ti nejmenší, od sedmi do deseti let, se nazývají “Siaga.” Důraz je přikládán formování osobnosti, kultivování dovedností a učení se prostřednictvím her. Druhou skupinu s názvem “Panggalang” tvoří děti od jedenácti do patnácti let. Podobně jako u předchozí kategorie se soustředí na formování osobnosti, rozvoj dovedností. Kromě toho se však snaží u dospívajících probudit občanskou iniciativu a zapojit je do komunitních aktivit. Třetí skupinou jsou mladiství od šestnácti do dvaceti let, jejichž název je “Penegak”. Jejich cílem pak je skrze skautské aktivity dále rozvíjet dovednosti z předchozích dvou kategorií

³¹ ANWAR, Khoiril. PRESIDEN SOEHARTO RAIMUNA V GERAKAN PRAMUKA. *HM Soeharto: Menggapai Tinggal Landas* [online]. 2019 [cit. 2019-04-03]. Dostupné z: <http://soeharto.co/presiden-soeharto-raimuna-v-gerakan-pramuka/>.

³² RUKMANTARA, Arie. Transforming the known unknowns into the known knowns. *The Jakarta Post* [online]. 29.8.2015 [cit. 2019-04-03]. Dostupné z: <https://www.thejakartapost.com/news/2015/08/29/transforming-known-unknowns-known-knowns.html>.

³³ GULTOM, Syawal. *KEPRAMUKAAN: BAHAN AJAR IMPLEMENTASI KURIKULUM 2013 UNTUK KEPALA SEKOLAH* [online]. Jakarta, 2014 [cit. 2019-04-03]. Dostupné také z: https://www.academia.edu/7952135/IMPLEMENTASI_KURIKULUM_2013_UNTUK KEPALA SEKOLAH

³⁴ *Constitution of the World Organization of the Scout Movement*. str. 3.

a aktivně přispívat k budování komunity skrze učení, schopnosti práce ve skupině a konkurence. Poslední definovanou věkovou skupinou v indonéském skautském vzdělávacím systému jsou členové od dvaceti jedna let do dvaceti pěti let s názvem “Pandega.” Cílem nejstarší věkové skupiny je aktivně a zúčastněně přispět k budování komunity.³⁵

Při školách, náboženských vzdělávacích institucích a určitých zahraničních spolcích mohou vznikat jednotky “Gugusdepan”, které jsou nejnižším základem organizace. V nich dochází k setkávání dětí s vedoucími a k učení se skautským dovednostem. Vyšší organizační jednotkou je pak “Kwarran”, která řídí skautské hnutí na úrovni okresů. Nad ní stojí “Kwarcab” řídicí Gerakan Pramuka na úrovni měst a regentství. Na úrovni provincií je řídicím orgánem “Kwarda” se sídlem v každém provinčním hlavním městě. Národní rada, která rozhoduje o organizaci a jejím postupu je součástí organizační jednotky “Kwarnas” se sídlem v Jakartě. Předseda Kwarnas je nejvyšším vedoucím indonéských skautů, avšak reprezentativní funkce hlavního skauta náleží prezidentovi Indonésie.³⁶

³⁵ ERMAWATI a Hadi TRIBOWO. *Pramuka.* str. 27.

³⁶ STRUKTUR ORGANISASI GERAKAN PRAMUKA. *www.scoutgrafika.wordpress.com* [online]. 12.9. 2014 [cit. 2019-04-05]. Dostupné z: <https://scoutgrafika.wordpress.com/2014/09/12/struktur-organisasi-gerakan-pramuka/>.

3. Praktická část

3.1. Metodika výzkumu

V teoretické části jsem popsala problematiku světového skautingu a popsala vývoj indonéského a českého národního hnutí. V praktické části sumarizuji prostřednictvím metody dotazníkového šetření, rozhovoru a pozorování komparovat dva konkrétní skautské oddíly - 6. oddíl Lyra a Gerakan Pramuka UIN SGD Bandung a získat odpověď na otázku předeslanou v úvodu, a totiž do jaké míry jsou oddíly totožné či rozdílné v interpretaci skautských hodnot a každodenní praxi.

Výzkum je založen na dotazníkové formě (viz příloha č. 2) terénního výzkumu vedeného v českém i indonésském prostředí, zúčastněném pozorování a rozhovoru získaném v Indonésii. Pro výzkum jsem se rozhodla použít metodu kvantitativního výzkumu zejména kvůli jeho výhodě získání objektivně ověřitelných informací ohledně zkoumané problematiky. Díky tomu jsem mohla získat obecné povědomí o fungování obou zmíněných oddílů i skautských národních organizací Junák - český skaut, z. s. a Gerakan Pramuka k následnému porovnání. Dotazníky jsem směřovala na respondenty od 15 do 35 let, kteří jsou aktivními členy oddílů, podílí se v jisté míře na vedení a mohou tak poskytnout informace o současné situaci z širší perspektivy. Věkový rozptyl mi pak umožňuje zmapovat vývoj jednotek i vnímání samotných členů.

Kvůli malému množství členů v 6. dívčím oddílu Lyra bylo osloveno 10 členů splňující stanovená kritéria respondenta z celkového počtu 26 členů. Díky vysokému počtu členů, bylo u Gerakan Pramuka UIN SGD Bandung osloveno 19 členů splňujících podmínky z celkového počtu 200 členů.

Za velkou výhodu považuji své mnohaleté aktivní členství v 6. dívčím oddílu Lyra. To mi umožnilo postupně hlouběji pochopit skautskou ideu a v průběhu let na vlastní kůži každodenní praxi a rituály jak z pozice dítěte, tak z pozice vedoucí. Pro zachování objektivity však zakládám výzkum 6. oddílu Lyra na dotaznících uložených současným členům a následné konzultaci s vedoucí oddílu.

Indonéský oddíl Gerakan Pramuka UIN SGD Bandung, zahrnující chlapce i děvčata avšak s odděleným programem, jsem kontaktovala společně s několika dalšími oddíly prostřednictvím internetu. Díky rychlé a konstruktivní odezvě a prezentaci na sociálních sítích jsem nakonec zvolila právě oddíl ze západojávského Bandungu. V průběhu února 2019 jsem místní skauty navštívila a provedla menší terénní výzkum. Díky fyzické přítomnosti jsem

měla možnost zažít tradiční uvítací rituál, sledovat jedno z pravidelných setkání a společně s hlavními vůdci oddílu uskutečnit rozhovor, ve kterém jsme společně porovnali český a indonéský skauting. Kromě informací jsme si vzájemně vyměnili národní šátky na důkaz přátelství.

3.2. Stanovení hypotéz

K zodpovězení otázky, do jaké míry si je český a indonéský skauting podobný na příkladu dvou konkrétních skautských oddílů, jsem si stanovila několik hypotéz:

H1: Český i indonéský skauting obecně vychází ze stejného ideového základu.

H2: Náboženství hraje důležitější roli v indonéském skautingu než v českém.

H3: Příroda hraje důležitější roli u českých skautů.

H4: Čeští i indonéští skauti jezdí každý rok na skautský tábor.

H5: Na skautském táboře členové skládají slavnostní skautský slib.

H6: Na skautském táboře bydlí členové obou oddílů ve stanech.

H7: Čeští i indonéští skauti pořádají pravidelné schůzky.

H8: Skautští vedoucí se prostřednictvím schůzek snaží členy učit praktickým dovednostem a smyslu pro povinnost vůči sobě i okolí.

H9: Oba oddíly mají své specifické tradice a rituály.

H10: Oba oddíly využívají symboly národního skautingu.

3.3. Interpretace výsledků

Otázka č. 1: Jaké věkové kategorie zahrnuje váš oddíl?

Gerakan Pramuka UIN SGD Bandung: Na výše uvedenou otázku odpovědělo pět respondentů věkovými kategoriemi definovanými indonéským skautským hnutím, a to Penegak (16-21 let) a Pandega (21-25 let). Zbylých 14 respondentů odpovědělo svým věkem, který je však vždy v rozmezí zmíněných dvou věkových kategorií.

6. oddíl Lyra: Dle dotazníkového šetření 6. oddíl Lyra zahrnuje světlušky (8-11 let - dolní věková hranice není pevně určena, záleží nejčastěji na schopnosti číst a psát), skautky (11-14 let), rangers (15 let a výše) a činovníky (liší se od rangers tým, že v oddíle již oficiálně

vykonávají některou ze svěřených pozic, jako zdravotník, hospodář, vůdce či zástupce vůdce, zpravidla bývají starší 18 let).

Závěr: Koncepce věkových kategorií se u českého a indonéskeho skautingu liší. Díky návaznosti na školní systém, indonéske oddíly zahrnují nejčastěji pouze věkové skupiny soudobých studentů dané školy. V tomto případě se tedy jedná o studenty vysoké školy UIN SGD Bandung ve věku od 16 do 25 let. České oddíly pak zahrnují zpravidla více věkových kategorií a jejich členové nebývají ze stejných škol. 6. oddíl Lyra tak zahrnuje všechny obecně definované věkové kategorie kromě nejmladších benjamínků.

Otázka č. 2: Setkáváte se na pravidelných schůzkách? Jak často?

Gerakan Pramuka UIN SGD Bandung: Všichni respondenti uvedli, že se setkávají na pravidelných schůzkách, které probíhají jednou týdně. Tři z nich poté doplnili, že se setkávají každý pátek v podvečer. Dále čtyři z celkového počtu uvedli, že se setkávají často i mimo pravidelné schůzky, a to zejména v případě, pořádá-li se skautská akce, kterou je potřeba připravit.

6. oddíl Lyra: Všichni dotazovaní uvedli, že pravidelné schůzky probíhají. Světlušky se scházejí každý pátek od 16:00 do 17:30. Schůzky skautek probíhají jednou za tři týdny, což není běžnou praxí, ale bylo dohodnuto na základě časových možností obou stran. Rangers jsou již aktivními členy vedení oddílu a družin a jejich samostatné schůzky neprobíhají.

Závěr: V obou případech dochází k pravidelným schůzkám jednou do týdne. V případě Gerakan Pramuka UIN SGD Bandung je obecně setkávání intenzivnější zejména díky tomu, že se členové setkávají každý den ve škole, v čemž vidím v určitém ohledu výhodu. Jelikož je český skauting pouze volnočasovou aktivitou bez návaznosti na vzdělávací systém, setkávají se na schůzkách děti z různých škol. Dle mého názoru je výhodou možnost navázat nová přátelství a odpočinout si od školního prostředí a kolektivu.

Otázka č. 3: Co je náplní vašich schůzek?

Gerakan Pramuka UIN SGD Bandung: Celkem šest respondentů uvedlo, že hlavní náplní schůzek je plnění SKU³⁷ a SKK.³⁸ Kromě toho bylo však častou odpovědí navazování přátelství a upevňování vztahů a učení se skautským dovednostem. Jeden respondent kromě již zmíněných důvodů uvedl i recitování koránu.

6. oddíl Lyra: Sedm z deseti dotazovaných respondentů v rámci Lyry uvedlo, že náplní pravidelných schůzek jsou hry, jejichž prostřednictvím se členky učí nejen skautským dovednostem. Metodologický základ vzdělávání potom dle dotazníku tvoří cestičky³⁹ pro světlušky a stezky⁴⁰ pro skautky. Kromě vzdělávání bylo nejčastější odpovědí navazování a utužování přátelství.

Závěr: Nepřehlédnutelnou náplní skautských schůzek v obou zemích je plnění stezek, které tvoří metodologický základ vzdělávání a jejichž prostřednictvím dochází k osvojování a utužování skautských znalostí a dovedností. Neméně důležitým prvkem je budování přátelství, která bývají skautským programem upevňována a na jejichž základě lze vytvořit mezi členy rodinnou atmosféru.

Otázka č. 4: Kdo vede pravidelné schůzky?

Gerakan Pramuka UIN SGD Bandung: Všech 19 respondentů uvedlo, že vedoucí oddílu je Ketua Dewan⁴¹ a Pemangku adat⁴².

³⁷ **Syarat Kecakapan Umum (SKU)** - označení pro obecné dovednosti, které musí znát a umět každý člen Gerakan Pramuka. Jedná se o příručky se zadáním jednotlivých úkolů, díky nimž si členové osvojí požadované dovednosti. SKU jsou uzpůsobeny věkovým kategoriím - pro každou kategorii je jedna příručka a po jejím vyplnění člen postoupí k další.

³⁸ **Syarat Kecakapan Khusus (SKK)** - označení pro požadavky na speciální dovednosti, jejich prostřednictvím má člen možnost prohlubovat své znalosti v konkrétních oblastech (např.: odborka plavce, potápěče, horolezce, první pomoci, apod.). Jsou definovány tři úrovně odborek - za splnění nejjednodušší dostává člen nášivku ve tvaru kruhu, za střední obtížnost nášivku ve tvaru čtverce a za nejpokročilejší dostává nášivku ve tvaru pětiúhelníku. Nášivky si poté může našít na šerpu, která je součástí kroje Gerakan Pramuka.

³⁹ **Cestička světlušek** - příručka pro světlušky, jejímž úkolem pomoci nováčkům orientovat se ve skautských základech. Má čtyři navazující díly, které dle věku prohlubují získané vědomosti (Nováček světlušek a Cestička světlušek I., II., III.).

⁴⁰ **Skautská stezka** - příručka pro skautky a skauty, která ověřuje některé znalosti a dovednosti, nadále je prohlubuje a směřuje členy ke složení skautského slibu. Má pět navazujících stupňů (Nováček, Cesta země, Cesta vody, Cesta vzduchu, Cesta ohně).

⁴¹ **Ketua Dewan** - je hlavním vedoucím skautského oddílu, dohlíží na všechny aktivity a pomáhá mladším členům při vedení pravidelných schůzek.

⁴² **Pemangku adat** - je oddílovým poradcem, dohlíží na chování všech členů, zejména na dodržování morálních principů a zvyků skautingu a v tomto případě i na dodržování principů a zvyků UIN SGD Bandung.

6. *oddíl Lyra*: Sedm z deseti dotazovaných uvedlo, že schůzky vedou starší členové oddílu, kteří prošli jeho výchovou a mají alespoň minimální skautské vzdělání. Dvě odpovědi poskytují detailnější vhléd, kdy v současnosti schůzky světlušek vede mladší členka vedení a vypomáhají jí dvě starší skautky. Schůzky skautek pak vede vedoucí oddílu a zástupce vedoucí oddílu. Členové, kteří vedou pravidelné schůzky se pak nazývají rádci družin.

Závěr: Odpovědi Gerakan Pramuka UIN SGD Bandung zcela neodpovídaly na zadanou otázku. Po následné konzultaci s mluvčí Gerakan Pramuka UIN SGD Bandung jsem se dozvěděla odpověď, a to, že obě věkové kategorie (Penegak, Pandega) mají své dva vedoucí (v českém prostředí bychom mohli připodobnit rádcům družin). Pár vedoucí věkovou skupinu Penegak (15-20 let) se nazývá ambalan, pár vedoucí věkovou skupinu Pandega (20-25 let) se nazývá racana. Všichni čtyři rádci družin jsou stejně staří jako členové, které vedou. Systém vedení pravidelných schůzek je tak vcelku odlišný. Zatímco v Indonésii je založený na principu družiny, kdy nejstarší a nejzkušenější člen vede své ostatní vrstevníky a na správné fungování dohlíží vůdce oddílu, v českém prostředí je rádcem družiny jeden ze starších členů oddílu a vedení.

Otázka č. 5: Konáte pravidelné výpravy (jednodenní či vícedenní)?

Gerakan Pramuka UIN SGD Bandung: Odpovědi na tuto otázku byly mírně rozporuplné. Devět respondentů odpovědělo kladně, že výpravy probíhají, popřípadě probíhají příležitostně v závislosti na pořádaných skautských akcích. Tři z nich poté uvedli, že se výprava koná alespoň jednou do roka v podobě skautského tábora. Zbylých deset respondentů uvedlo, že výpravy běžně neprobíhají.

6. *oddíl Lyra*: Všech deset dotazovaných členů oddílu odpovědělo, že výpravy probíhají. Neoznačili by je za pravidelné, ale snahou oddílu je uspořádat alespoň jednu výpravu měsíčně. Většinou se jedná o jednodenní výpravy po okolí, alespoň dvakrát za půl roku je však uspořádána vícedenní výprava.

Závěr: Rozporuplnost odpovědí v případě Gerakan Pramuka UIN SGD Bandung bych přisoudila interpretaci termínu výprava. Někteří považují za výpravu i skautský tábor a účast na skautských akcích a jiní nikoliv. Na základě odpovědí jsem usoudila, že pravidelné výpravy, ať už jednodenní či vícedenní běžně neprobíhají a záleží spíše na pořádaných skautských akcích. V případě 6. oddílu Lyra výpravy probíhají. Vedoucí se snaží uspořádat

výpravu jednou do měsíce, z nichž jsou alespoň dvě za půl roku vícedenní. To vše probíhá dle časových možností členů a okolností, jako jsou akce pořádané vyššími správními jednotkami Junáka.

Otázka č. 6: Jak často jezdíte na tábor do přírody?

Gerakan Pramuka UIN SGD Bandung: 16 respondentů odpovědělo, že na skautský tábor do přírody jezdí buďto jednou, dvakrát nebo třikrát do roka. To vše závisí na jednotlivých skautských správních jednotkách, které vyhlásují a pořádá tyto akce.

6. oddíl Lyra: Všech deset dotazovaných uvedlo, že 6. oddíl Lyra jezdí na tábor jednou ročně, a to v období letních prázdnin.

Závěr: V případě Gerakan Pramuka lze jet na tábor i více, než jednou do roka. Na úrovni oddílu se tábor nazývá Raimuna Ranting a koná se každý rok. Tento tábor je pak vždy pořádán okolo termínu 14. srpna, Dne skautského hnutí v Indonésii, při jehož příležitosti členové skládají u slibového ohně skautský slib. Na úrovni okresu či města se tábor nazývá Raimuna Cabang a je pořádána každé dva roky. Na úrovni provincií se pak jedná o Raimuna Daerah konající se každé tři roky. Na nejvyšší národní úrovni se pak každé čtyři roky koná tábor Raimuna Nasional. V českém prostředí probíhá skautský tábor pouze jednou do roka na úrovni oddílu. Setkávání na úrovni okresu, kraje, regionu a státu skrze tábory neprobíhá. Místo toho se členové mají možnost setkávat na akcích pořádaných všemi správními jednotkami v průběhu školního roku. Od tábora se liší zejména délkou - akce bývají víkendové a zpravidla nepřesahují pět dní.

Otázka č. 7: Bydlíte na táboře ve stanech?

Gerakan Pramuka UIN SGD Bandung: Celkem 16 z celkového dotazovaných odpovědělo, že na táboře nocují ve stanech. Ostatní 3 respondenti odpověděli záporně.

6. oddíl Lyra: Všichni respondenti z 6. oddílu Lyra odpověděli, že na skautském táboře bydlí ve stanech.

Závěr: Z výsledků dotazníku u Gerakan Pramuka usuzuji, že nocování ve stanech záleží na typu akce. Na základě dostupných fotografií indonéských skautských táborů jsem došla ke zjištění, že využívají především plachtové stany, nikoli podsadové jako je běžnou praxí

v Čechách. Členky 6. oddílu Lyra každoročně jezdí na tábory s podsadovými stany, které jsou vynálezem českých skautů již více jak sto let: „Jako první si je postavili účastníci skautského tábora u Pelíškova mostu na Sázavě v roce 1913 pod vedením Jana Pulkrábka.”⁴³

Otázka č. 8: Hrajete celotáborovou hru?

Gerakan Pramuka UIN SGD Bandung: 17 respondentů odpovědělo, že na skautském táboře hrají celotáborovou hru. Zbylí dva uvedli, že na táboře celotáborovou hru nehrají.

6. oddíl Lyra: Všech deset respondentů uvedlo, že na táboře hrají celotáborovou hru.

Závěr: Podobně jako u předchozí otázky dle mého názoru záleží na charakteru akce. V případě Raimuna Ranting, neboli oddílového skautského tábora, je pravděpodobnější, že bude na pozadí probíhat celotáborová hra. U táborů vyhlášených a pořádaných vyššími správními jednotkami už je pravděpodobnost nižší zejména kvůli náročnější organizaci z důvodu velkého počtu účastníků. U 6. oddílu Lyra každoročně probíhá celotáborová hra, která je volena s ohledem na zájmy dětí a ohledem na využitelnost pro skautské vzdělávání a osvojování dovedností.

Otázka č. 9: Jaké jsou vaše táborové tradice a rituály?

Gerakan Pramuka UIN SGD Bandung: 14 respondentů uvedlo na prvním místě slibový oheň. Nejčastějšími odpověďmi nadále bylo zpívání, inaugurace nových členů, uvítací a uzavírací ceremoniály, provozování společných aktivit jako učení se, příprava jídla a hraní na hudební nástroje. Jedna odpověď uváděla jako táborovou tradici nedostatek spánku.

6. oddíl Lyra: V každé z deseti odpovědí respondentů z 6. oddílu Lyra se objevil oheň (zahajovací i slibový) jako podstatná táborová tradice a rituál. Kromě ohně nadále považují členky oddílu jako táborový rituál ranní a večerní nástup v krojích, vyvěšování vlajky na ranním nástupu za zpěvu junácké hymny a její snímání na večerním nástupu za zpěvu večerky, celotáborovou hru zakončenou „pokladovkou”, zpěv, plnění odborek a skautských zkoušek, společná jídla a výsadek.

⁴³ ŠÍR, Vladan. *Stan s podsadou je český vynález. Kdo a kdy ho vymyslel?* [online]. 3.10. 2018 [cit. 2019-04-13]. Dostupné z: <https://www.lidovky.cz/relax/zajimavosti/stan-s-podsadou-je-cesky-vynalez-kdo-a-kdy-ho-vymyslel>.

Závěr: U obou oddílů je za hlavní táborovou tradici považován oheň, zejména slavnostní slibový. V obou případech tak můžeme spatřovat odkaz předchůdce skautingu Ernesta Thompsona Setona a jeho inspiraci v tradičním životě ušlechtilých indiánů. Kromě slavnostního ohně a skládání slibu je pro oba oddíly táborovou tradicí trávit čas společně u jídla, učení se a zpívání, což napomáhá k vytváření rodinné atmosféry a důvěry mezi členy.

Otázka č. 10: Máte na konci tábora slibový oheň, při kterém členové skládají slavnostní slib?

Gerakan Pramuka UIN SGD Bandung: Všechny 19 respondentů odpovědělo, že během tábora mají slavnostní slibový oheň. V případě Gerakan Pramuka je pořádán u příležitosti Dne skautského hnutí 14. srpna.

6. oddíl Lyra: Všechny respondenty z 6. oddílu Lyra odpověděly, že na konci tábora mají slibový oheň, při jehož příležitosti členové, kteří splnili dané podmínky, skládají slavnostní slib.

Závěr: Oba oslovené oddíly během tábora pořádají slavnostní slibový oheň. Při jeho příležitosti členové, po splnění příslušných požadavků (v případě Gerakan Pramuka po splnění příručky SKU, v případě Junáka po splnění příručky Nováček), skládají slavnostní slib. Věková kategorie Siaga (7-10 let) v Indonésii a světlušky (8-11 let) v Česku po splnění příručky skládají jeho zjednodušenou formu.

Dwisatya (zjednodušený slib pro kategorii Siaga):

Demi kehormatanku akan berjanji akan bersungguh-sungguh:

- *Menjalankan kewajibanku terhadap Tuhan, Negara Kesatuan Republik Indonesia dan menurut aturan keluarga.*
- *Setiap hari berbuat kebaikan.*

(Slibuji na svou čest, že se budu opravdu snažit:

- *Plnit povinnost vůči Bohu, jednotné Indonéské republice a chovat se podle pravidel rodiny.*
- *Každý den vykonat laskavost.)*

Slib světlušek:

Slibuji, že se budu snažit hledat pravdu a lásku,

být prospěšná své vlasti a zachovávat zákon světlušek.

(K tomu mi dopomáhej Bůh)

Následující věkové kategorie - v případě Indonésie tedy Penggalang, Penegak a Pandega, v případě Čech skauti a skautky - skládají po splnění příslušných příruček oficiální slib.

Trisatya:

Demi kehormatanku akan berjanji akan bersungguh-sungguh:

- *Menjalankan kewajibanku terhadap Tuhan, Negara Kesatuan Republik Indonesia dan mengamalkan Pancasila.*
- *Menolong sesama hidup dan ikut serta mem-bangun masyarakat.*
- *Menepati Dasa Darma.*

(Slibuji na svou čest, že se budu opravdu snažit:

- *Plnit povinnost vůči Bohu, jednotné Indonéské republice a dodržovat Pancasila.*
- *Pomáhat ostatním a podílet se na budování komunity.*
- *Dodržovat Dasadarma (deset skautských zákonů).*

Skautský slib:

Slibuji na svou čest, jak dovedu nejlépe:

- *sloužit nejvyšší Pravdě a Lásce věrně v každé době,*
- *plnit povinnosti vlastní a zachovávat zákony skautské,*
- *duší i tělem být připraven(a) pomáhat vlasti i bližním.*

(K tomu mi dopomáhej Bůh)

Otázka č. 11: Ovlivňuje náboženství vaši činnost? Pokud ano, jak?

Gerakan Pramuka UIN SGD Bandung: Všech 19 respondentů odpovědělo, že náboženství, v případě Gerakan Pramuka UIN SGD Bandung islám, je velmi podstatným a určujícím bodem. Dle odpovědí je patrné, že indonéská skautská činnost je neoddělitelně spjata s náboženstvím - lze ji zaznamenat hned v prvním bodu z deseti skautských zákonů a napomáhá k lepší sebedisciplíně a organizovanosti.

6. oddíl Lyra: Všechny respondentky uvedly, že náboženství neovlivňuje činnost oddílu. Jediným uvedeným případem byla možnost uvést větu: „K tomu mi dopomáhej Bůh.“ na konci skautského slibu skládaného při slibovém ohni.

Závěr: V případě náboženství a jeho role v činnosti oddílu jsou mezi Gerakan Pramuka UIN SGD Bandung a 6. oddílem Lyra diametrální odlišnosti. Pancasila, základní indonéská filozofická teorie, i Dasadarma, neboli deset skautských zákonů, ustanovují v prvním bodu víru v jediného všemohoucího Boha. Mezi státem povolená náboženství se řadí islám, katolictví, protestantství, hinduismus a buddhismus a každý občan je pak povinen vyznávat jedno z uvedených náboženství. Indonéské metodologické příručky SKU jsou uzpůsobeny pro všechna povolená náboženství a u každého z nich uvádějí úkoly, které jsou třeba splnit pro úspěšné absolvování daného věkového stupně. Díky tomu mohou být oddíly rozděleny pouze podle věku, nikoliv dle náboženského vyznání. Respondenti z Gerakan Pramuka UIN SGD Bandung uváděli, že náboženství v mnohém ovlivňuje jejich činnost. Nejčastějším příkladem bylo předčítání Koránu v období islámských svátků a pečlivé dodržování modlitby pětkrát denně. Oproti tomu odpovědi 6. oddílu Lyra ukazují, že v českém skautském prostředí náboženství mnohdy nehraje klíčovou roli. Antonín Benjamín Svojsík, zakladatel českého skautingu, již při vzniku organizace kladl větší důraz spíše na pobyt v přírodě a rozvoj fyzických aktivit mládeže, než na původní hluboký náboženský základ skautingu představený a aplikovaný v Anglii. I v českém prostředí však stále existuje množství křesťanských oddílů. V těch nepraktikujících se pak bod o Bohu v trojím principu skautingu - povinnost k sobě, povinnost k bližnímu, povinnost k Bohu - vykládá jako povinnost směřovat za vyššími hodnotami, než jsou ty materiální.

Otázka č. 12: Využíváte okolní přírodu pro svou činnost? Pokud ano, jak?

Gerakan Pramuka UIN SGD Bandung: Všech 19 dotazovaných potvrdilo, že pro svou činnost využívají okolní přírodu zejména jako místo pro uplatňování a praktikování skautských dovedností. Pět odpovědí dále uvádělo jako hlavní náplň pobytu v přírodě práci se dřevem na zpevnění stanů a k uspořádání slibového ohně. Venkovní aktivity oddílu pak dle odpovědí probíhají kromě táborů nejčastěji v prostředí kampusu univerzity UIN SGD Bandung.

6. oddíl Lyra: Všech deset respondentů z 6. oddílu Lyra odpovědělo, že přírodu využívají pro svou běžnou činnost. Dotazovaní dále uvedli, že poloha klubovny nedaleko lesa umožňuje

situovat většinu schůzek do venkovního prostředí. Náplní setkávání tak bývají hry venku, pohyb v přírodě a rozpoznávání rostlin a zvířat. Tři z odpovědí pak dále zmínily letní táboření v přírodě, které probíhá na zelené louce a okolní příroda je využívána jako hlavní zdroj zásobování pro stavby, hry a vzdělávání.

Závěr: V Dasadarmě, deseti indonéských skautských zákonech, i v deseti skautských zákonech ustanovených Junákem - českým skautem, z.s., které jsou souborem deseti vzorců chování, ke kterým by měla směřovat skautská výchova, je jeden z bodů věnován právě přírodě.

*DASADARMA*⁴⁴

Pramuka itu:

2. Cinta alam dan kasih sayang sesama manusia.

*SKAUTSKÝ ZÁKON*⁴⁵

⁴⁴ *DASADARMA*

Pramuka itu (Skaut):

1. *Takwa kepada Tuhan yang Maha Esa. (Ctí všemohoucího Boha.)*
2. *Cinta alam dan kasih sayang sesama manusia. (Chová lásku k přírodě a bližním.)*
3. *Patriot yang sopan dan kesatria. (Je zdvořilým a rytířským vlastencem.)*
4. *Patuh dan suka bermusyawarah. (Je poslušným a rád diskutuje.)*
5. *Rela menolong dan tabah. (Ochotný pomoci a vytrvalý.)*
6. *Rajin, terampil dan gembira. (Pilný, zručný a šťastný.)*
7. *Hemat, cermat dan bersahaja. (Skromný, opatrný a přirozený.)*
8. *Disiplin, berani dan setia. (Disciplinovaný, statečný a loajální.)*
9. *Bertanggung jawab dan dapat dipercaya. (Zodpovědný a důvěryhodný.)*
10. *Suci dalam pikiran, perkataan maupun perbuatan. (Čistý v myšlenkách, slovech i skutcích.)*

⁴⁵ *Skaut je pravdomluvný.*

1. *Skaut pravdomluvný.*
2. *Skaut je věrný a oddaný.*
3. *Skaut je prospěšný a pomáhá jiným.*
4. *Skaut je přítelem všech lidí dobré vůle a bratrem každého skauta.*
5. *Skaut je zdvořilý.*
6. *Skaut je ochráncem přírody a cenných výtvorů lidských.*
7. *Skaut je poslušný rodičů, představených a vůdců.*
8. *Skaut je veselý myslí.*
9. *Skaut je hospodárny.*
10. *Skaut je čistý v myšlenkách, slovech i skutcích.*

6. Skaut je ochráncem přírody a cenných výtvorů lidských.

Nejen díky tomu je příroda využívána oběma skautskými oddíly. Je ideálním prostředím pro vyzkoušení nabitých skautských vědomostí a dovedností a jejich následný rozvoj. V odpovědích obou stran se objevila zmínka o skautském táboře situovaném v přírodě, která pak slouží jako hlavní zdroj materiálu pro skautské stavby, program i vaření.

Otázka č. 13: Chráníte okolní přírodu? Pokud ano, jak?

Gerakan Pramuka UIN SGD Bandung: Všichni respondenti uvedli, že v rámci oddílu chrání okolní přírodu. 18 z nich poté uvedlo, že se o její ochranu snaží zejména neznečišťováním, sběrem odpadků a sázením stromů.

6. oddíl Lyra: Všichni dotazovaní odpověděli, že v rámci oddílu chrání přírodu. Mezi nejčastějšími prostředky k ochraně přírody bylo třídění odpadu a pravidelný sběr odpadků v okolí klubovny. Čtyřikrát byla zmíněna i snaha informovat děti skrze program a hry o důležitosti ochrany životního prostředí a inspirovat je tak k uvědomělému zacházení s přírodou a přírodními zdroji.

Závěr: Ochrana přírody u obou oddílů probíhá. V případě Gerakan Pramuka UIN SGD Bandung jde zejména o minimalizaci dalšího znečišťování přírodního prostředí, sběr odpadků a sázení stromů. V případě 6. oddílu Lyra kromě třídění odpadu a jeho pravidelného sběru v okolí klubovny probíhá i snaha informovat děti o současné situaci, důvodech, proč je třeba přírodu chránit a o důsledcích našeho chování vůči životnímu prostředí. Právě zmíněná snaha o informovanost dětí a potenciální zařazení této problematiky do programu je dle mého názoru velmi dobrý nápad, který by v indonéském prostředí mohl mít, díky velkému množství členů, výrazný pozitivní efekt na aktuální situaci životního prostředí.

Otázka č. 14: Máte nějaké oddílové tradice a rituály? Pokud ano, jaké?

Gerakan Pramuka UIN SGD Bandung: Všech 19 respondentů uvedlo, že v oddíle existují tradice a rituály. Mezi nejčastější patří zpěv hymny před zahájením každé schůzky a akce

a přivítání hostů tradičním sundánským tancem. Jeden z dotazovaných uvedl jako oddílovou tradici přeřikávání sandi ambalan⁴⁶.

6. oddíl Lyra: Všech deset respondentů uvedlo, že existují typické oddílové tradice a rituály. Nejčastějším rituálem je zahajování a ukončování schůzek, kdy se každý člen drží družinového maskota při odřikávání družinového pokřiku. Další tradicí je pak roverská zkouška pro členy starší 15 let, za jejíž splnění dostanou děvčata šátek vínové barvy typický pro 6. oddíl Lyra.

Závěr: Oba oddíly mají své specifické tradice a rituály, nejčastěji se jedná o vlastní pokřiky či písně k zahájení či ukončení schůzky či jiné skautské akce. Gerakan Pramuka UIN SGD Bandung se pak může pochlubit tradičním uvítacím rituálem pro hosty a návštěvy, kterého jsem při návštěvě Indonésie byla svědkem. 6. oddíl Lyra má jako svou tradici upravenou formu roverské zkoušky, po jejímž splnění dostanou členky specifický šátek vínové barvy.

Otázka č. 15: Používáte skautské symboly pro svou činnost? Popřípadě jaké a za jakých příležitostí?

Gerakan Pramuka UIN SGD Bandung: Celkem sedm dotazovaných se shodlo, že nejčastěji ze symbolů používají znak Gerakan Pramuka, a to “Tunas kelapa” (klíčící kokosový ořech). Pět odpovědí pak uvádělo jako používaný symbol znak světového skautského hnutí WOSM. Tři respondenti uvedli také jednotný skautský kroj a vlajky národní i skautské. Znak Gerakan Pramuka a WOSM je pak používán při reprezentaci, propagaci a jako součást indonéského skautského kroje. Gerakan Pramuka stanovuje několik druhů krojů od těch na každodenní použití až po slavnostnější. Národní i skautské vlajky jsou používány zřídka, zejména při reprezentaci, propagaci, či slibovém ohni.

6. oddíl Lyra: Čtyři z deseti dotazovaných uvedli jako používaný symbol znak Junáka - českého skauta, z. s., a to českou skautskou lilii. Tři odpovědi uváděly jako symbol jednotný skautský kroj. U dvou dalších odpovědí byl zmíněn i znak světového skautského hnutí WOSM a státní, střediskové, oddílové i družinové vlajky. Česká skautská lilie je používána podobně jako u Gerakan Pramuka k propagaci, reprezentaci a jako součást českého skautského kroje. Kroj se používá při setkáních, slavnostnějších akcích a při reprezentaci, není určen k běžnému každodennímu nošení a běžným aktivitám. Znak WOSM je používán

⁴⁶ **Sandi ambalan** - slavnostní text prezentovaný pouze při zvláštních příležitostech, nejčastěji jej prezentuje Pemangku adat, jakožto oddílový poradce.

jako součást skautského kroje a při propagaci (to však v daleo menší míře než u Gerakan Pramuka). Státní, střediskové, oddílové a družinové vlajky se taktéž používají zřídka, zejména při propagaci a reprezentaci na lokálních i mezinárodních akcích pro skauty i veřejnost a na každoročních skautských letních táborech.

Závěr: U obou oddílů je patrné, že nejpoužívanějším symbolem je znak místní národní skautské organizace. V případě Gerakan Pramuka jde o zmíněný “Tunas kelapa”, klíčící kokosový ořech. V případě Junáka - českého skauta, z. s. jde o českou skautskou lilii. Zmíněné znaky jsou u obou oddílů používány jako součást skautského kroje a slouží k reprezentaci a propagaci. Zatímco čeští skauti používají obvyklou univerzální skautskou lilii, která je typická pro mezinárodní skautské hnutí, Gerakan Pramuka se rozhodla pro zcela odlišný znak s hlubokou symbolikou.

Znak (viz příloha č. 3) byl poprvé použit již 14. srpna 1961 při zakládání Gerakan Pramuka prezidentem Soekarnem. Je ztvárněním indonéských skautských ideálů. Fáze klíčení kokosového ořechu znázorňuje, že skauti jsou jádrem přežití a pokračování národa. Dospělý zralý kokos pak znázorňuje, že skauti jsou lidé fyzicky i duševně zdatní a houževnatí. Díky své schopnosti růst na různých typech půdy a v různých podmínkách, třetí fáze znázorňuje schopnost skautů přizpůsobit se jakýmkoliv podmínkám a stát se opět základem pro silný národ. Kokosovník je vysokým stromem s pevnými kořeny, což znázorňuje vysoké cíle indonéských skautů, jejich stabilitu a schopnost vydržet těžké podmínky.⁴⁷

První skauti na našem území, ještě před oficiálním založením Junáka, používali jako svůj symbol štítek s hlavou chodského psa. Po vzniku samostatného Československa a v době, kdy byl skauting stále více prosazován jako mezinárodní hnutí, rozhodli se skauti spojit univerzální všeskauskou lilii a svůj již používaný znak. Díky tomu vznikla nová česká skautská lilie (viz příloha č. 3) používaná až do dnes, znázorňující nadnárodní propojení skautingu a současně odkaz české historie.⁴⁸

Dalším často zmiňovaným symbolem je skautský kroj. Jak v českém, tak i indonéském prostředí existuje krojový řád, který určuje jeho podobu i používání.

⁴⁷ ERMAWATI a Hadi TRIBOWO. *Pramuka.* str. 22-23.

⁴⁸ NOSEK-WINDY, Václav. *Skautská symbolika.* Praha: Junák - svaz skautů a skautek ČR, 2001. ISBN 80-86109-75-5.

Indonéský skautský kroj (viz příloha č. 3) je vždy v hnědých barvách. Tmavě hnědá barva je barvou indonéské půdy. Světle hnědá barva košile pak znázorňuje životodárnou vodu, která protéká územím Indonésie. Základní šátek je v barvách státní vlajky Merah Putih. Člen Gerakan Pramuka je tak znázorněn jako člověk vycházející z podmínek indonéské vlasti, který je vždy připraven bránit a ochraňovat svůj národ. Nejnovější krojový řád byl ustanoven Dekretem Gerakan Pramuka č. 174 z roku 2012. Ten stanovuje u obou pohlaví jak podobu kroje - pokrývku hlavy, skautskou košili, sukni nebo kalhoty, šátek, pásek, ponožky, boty a identifikační číslo konkrétního oddílu - tak druhy kroje - kroj na každodenní nošení (je povinností každého člena mít jej), neoficiální kroj (není nutností, jedná se o pohodlnější variantu, která se používá při běžných skautských aktivitách), obřadní kroje (mohou nosit pouze nejvyšší členové při slavnostních příležitostech) a speciální kroje (zahrnuje definici skautského kroje pro muslimy).⁴⁹

Vyjma toho stanovuje zmíněný dekret také pravidla nášivek a jejich umístění na skautském kroji. "Tunas kelapa", znak indonéského skautského hnutí, je po složení skautského slibu "Trisatya" umístěn na levé straně košile v oblasti srdce. Znak mezinárodní organizace WOSM se nachází na pravé straně košile v oblasti klíční kosti. Pravý rukáv uniformy patří nášivce s názvem města, kde daný oddíl působí, identifikačnímu číslu oddílu a jeho logu. Levý rukáv patří nášivkám získaným po splnění SKU a SKK. Případné získané nášivky za splnění odborek se našívají na speciální „šerpu“, která slouží jako doplněk ke kroji.⁵⁰

Český skautský kroj (viz příloha č. 3) je světle hnědé barvy, pro vodní skauty pak tmavě modré barvy. Jeho základní součástí je krojová košile a základní šátek - pro vlčata a světlušky žlutý, pro skauty a skautky hnědý, pro absolventy vůdcovského kurzu šedý. Příležitostné součásti jsou pak například slavnostní oděv pro činovníky, slavnostní kostým pro činovnice, krojové tričko či příležitostný šátek. Český krojový řád nestanovuje přesnou podobu ostatního oblečení, jako je pokrývka hlavy, kalhoty, boty či ponožky, pouze doporučuje jednobarevné kalhoty či sukni tmavé barvy a uvádí povolené pokrývky hlavy.⁵¹

Mezi krojová označení patří domovenka umístěna na levém rukávu, pod ní číslo oddílu a jeho označení. Pravý rukáv košile nese znak mezinárodní skautské organizace a pod ní případné

⁴⁹ ERMAWATI a Hadi TRIBOWO. *Pramuka.* str. 39-50.

⁵⁰ ERMAWATI a Hadi TRIBOWO. *Pramuka.* str. 49.

⁵¹ *Krojový řád Junáka: Příloha krojového řádu č. 1* [online]. In: . [cit. 2019-04-21]. Praha: Junák - svaz skautů a skautek ČR.

získané nášivky za splnění odborek. Na levé straně košile v úrovni srdce je umístěn slibový odznak (po složení slibu světlušek a vlčat slibový odznak světlušek a vlčat, po složení skautského slibu skautská lilie). Na pravé straně košile je umístěna domovenka s nápisem CZECH REPUBLIC.⁵²

Kromě popsaných skautských symbolů oba oddíly používají znak mezinárodní skautské organizace WOSM. Ten se skládá z fialového podkladu a bílé mezinárodní lilie otočené provazem zakončeným uzlem přátelství na důkaz mezinárodního propojení skautingu. Vlajky, státní i vlajky nižších správních jednotek organizace, jsou u obou oddílů používány zejména k prezentaci a při slavnostních příležitostech, jako je slibový oheň či národní setkání. Ze získaných a dostupných informací jsem usoudila, že symboly Gerakan Pramuka obsahují velké množství skrytých symbolů vázajících se k indonéskému národu a území, zatímco v českém prostředí lze vidět spíše inklinaci k mezinárodní skautské symbolice. Podobnost spatřuji v užívání symbolů, které probíhá u obou oddílů v podobné míře a v podobných situacích.

Otázka č. 16: Popište stručně historii 6. oddílu Lyra / Gerakan Pramuka UIN SGD

Bandung:

Gerakan Pramuka UIN SGD Bandung: Na základě odpovědí respondentů jsem došla k závěru, že oddíl Gerakan Pramuka UIN SGD byl založen 22. června 1979 z iniciativy Drs. H. M. Salim Umara. Zpočátku byla činnost zaštitěna jinou správní jednotkou Gerakan Pramuka, a to oddílem Kwarran Ujungberung a Kwarcab Bandung s identifikačním číslem B.06.005-06.006. Roku 1990 díky vyhovujícímu zázemí v prostředí univerzity UIN SGD Bandung bylo možné založit plně samostatný oddíl Gerakan Pramuka UIN SGD Bandung s identifikačním číslem 23001-23002. Ten dodnes působí v kampusu univerzity v budově s názvem Sunan Gunung Djati Putra dan Sunan Gunung Djati Putri a umožňuje pravidelné setkávání členů zejména z řad vysokoškolských studentů.

6. oddíl Lyra: Na základě odpovědí na položenou otázku, jsem se dozvěděla, že 6. oddíl Lyra byl založen na začátku roku 1990 na největším tábořském sídlišti Nad Lužnicí. Jeho první vůdkyně, Jana Čábelková, mu dala do vínku označení zpívající oddíl a s tím i název Lyra. Za

⁵² *Krojový řád Junáka: Příloha krojového řádu č. 2* [online]. In: . [cit. 2019-04-21]. Praha: Junák - svaz skautů a skautek ČR.

dobu trvání oddílu se na pozici vůdkyně vystříдалo několik jmen, jednoznačně nejdéle zastávala Eva Schrötterová-Pecivalová, Prcek, a to víc jak pět let. Za dobu své existence oddíl podnikl více jak stovku jednodenních výprav, několik desítek víkendových a nikdy nechyběl letní stanový tábor.

Závěr: Historie Gerakan Pramuka UIN SGD Bandung je o něco delší, než historie 6. oddílu Lyra. Už od počátku indonéského oddílu je viditelná jeho provázanost s místní univerzitou. 6. oddíl Lyra byl naproti založen v oblasti sídliště a mohl tak již od počátku poskytovat dětem volnočasové mimoškolní vyžití.

3.5. Vyhodnocení hypotéz

H1: Český i indonéský skauting obecně vychází ze stejného ideového základu.

Navzdory stejné historii i obecně definovaným principům skautského hnutí mezinárodní skautskou organizací WOSM je dle mého názoru občasný patrný rozdíl v interpretaci ideového základu Gerakan Pramuka a Junáka - českého skauta, z. s. Pravděpodobně kvůli vzniku indonéského skautingu ve 20. letech 20. století, v době snahy o emancipaci a nezávislost, je v činnosti patrná primární věrnost národu. I přes tvrdý nedemokratický autoritářský režim generála Soeharta tak mohla národní skautská organizace nadále fungovat a prosperovat. V českém prostředí stál skauting spíše na straně svobody a demokracie, kvůli čemuž se nevyhnul tvrdým represím a trojímu zákazu činnosti.

Existuje však i velké množství ideových prvků, které díky mezinárodní skautské organizaci WOSM a jejím stanovám sdílejí obě národní organizace. Jedná se zejména o snahu přispět k rozvoji mladistvých, jejich fyzických i duševních schopností, učit je povinnosti k sobě, k ostatním a vyšším principům a lásce ke svému národu.

H2: Náboženství hraje důležitější roli v indonéském skautingu než v českém.

Náboženství hraje v obecné rovině bezesporu důležitější roli v indonéském skautingu. Je součástí metodologických příruček i každodenní praxe všech oddílů v Indonésii. Důvodem je mimo jiné Pancasila, základní filozofická teorie Indonésie příkazující víru v jednoho všemohoucího Boha. V českém skautském prostředí nehraje náboženství ve většině případů klíčovou roli. Pojem všemohoucího Boha tak bývá vykládán spíše jako vyšší princip, který nás přesahuje a ke kterému bychom měli směřovat, či jako naše nejvyšší Pravda a Láska.

H3: Příroda hraje důležitější roli u českých skautů.

Na základě získaných informací z obou oddílů bych na jejich konkrétním příkladu tuto hypotézu nepotvrdila. Jak v indonésckém, tak českém skautském zákoně se věnuje bod péči o přírodu. Oba oddíly se tak snaží pečovat o okolní přírodu sběrem odpadků, dalším neznečišťováním, sázením stromů v indonésckém prostředí či zařazením problematiky životního prostředí do programu pravidelných schůzek v českém prostředí. Příroda sehrává také srovnatelnou roli při skautských táborech obou oddílů, při kterých ji využívají jako hlavní zdroj materiálu pro stavby a běžný táborový chod.

H4: Čeští i indonésští skauti jezdí každý rok na skautský tábor.

Na základě získaných informací mohu potvrdit hypotézu o tom, že skauti z obou zemí jezdí pravidelně na skautský tábor. V případě Gerakan Pramuka se tak může dít i vícekrát za rok v závislosti na vyšších správních jednotkách organizace. V českém prostředí je pouze jeden skautský tábor za rok, a to na úrovni oddílů.

H5: Na skautském táboře členové skládají slavnostní skautský slib.

Na základě získaných odpovědí mohu potvrdit, že oba oddíly jezdí pravidelně na tábor, při kterém, po splnění stanovených podmínek, členové skládají při slibovém ohni slavnostní skautský slib. V případě Gerakan Pramuka je určen i den, při kterém slibování probíhá, a to 14. srpna, den skautského indonésckého národního hnutí. V českém prostředí bývá slibový oheň a s ním i slavnostní slib zpravidla ke konci tábora, tedy v libovolném termínu.

H6: Na skautském táboře bydlí členové obou oddílů ve stanech.

Na základě odpovědí získaných od obou oddílů mohu potvrdit, že členové na skautském táboře bydlí ve stanu. V Indonésii se většinou jedná o plachtové stany, zatímco v českém prostředí je nejčastějším typem stanu stan podsadový. U Gerakan Pramuka jsem na základě odpovědí usoudila, že nocování ve stanu závisí na charakteru tábora (zda se jedná o tábor na úrovni oddílu či na úrovni vyšších správních jednotek).

H7: Čeští i indonésští skauti pořádají pravidelné schůzky.

Z dotazníkového šetření vyšlo, že čeští i indonésští skauti pořádají pravidelné schůzky. V obou případech se schůzky konají běžně jednou týdně. Na nich se scházejí členové podle

definovaných věkových kategorií, díky čemuž má možnost rádce družiny vytvořit zábavný a současně přínosný program pro danou věkovou skupinu.

H8: Skautští vedoucí se prostřednictvím schůzek snaží členy učit praktickým dovednostem a smyslu pro povinnost vůči sobě i okolí.

Na základě získaných informací mohu potvrdit, že se skautští vedoucí či rádci snaží členy prostřednictvím schůzek učit praktickým dovednostem a smyslu pro povinnost vůči sobě i okolí. V této činnosti jim pomáhají skautské metodologické pomůcky, v případě Gerakan Pramuka SKU a SKK a v případě Junáka - českého skauta, z. s. cestičky světlušek a vlčat a skautské stezky.

H9: Oba oddíly mají své specifické tradice a rituály.

Dle odpovědí respondentů mohu potvrdit, že oba oddíly mají své specifické tradice a rituály. Tradice Gerakan Pramuka UIN SGD Bandung se mnohdy vážou k národním tradicím a kultuře daného místa zatímco 6. oddíl Lyra spíše navazuje na rituály Junáka - českého skauta, z. s. a upravuje je. U obou zmíněných oddílů jsou však společnou tradicí pokřiky a zpěv hymny.

H10: Oba oddíly využívají symboly národního skautingu.

Na základě dostupných informací mohu potvrdit, že oba oddíly používají symboly národního skautingu. Junák - český skaut, z. s. využívá ve větší míře univerzální všeskautskou symboliku, jakou je například skautská lilie. Gerakan Pramuka naproti tomu často volí symboly vázající se k národu a vycházející z místních podmínek, jako je například znak Gerakan Pramuka "Tunas kelapa". Samotná míra užívání národních symbolů je dle mého názoru srovnatelná jak v českém, tak indonéském prostředí. Mezinárodní symboly skautingu, jako je znak mezinárodního skautského hnutí WOSM, však dle mého pozorování využívá více a častěji Gerakan Pramuka. Ta zmíněný znak používá se stejnou frekvencí jako "Tunas kelapa" - v propagačních materiálech, metodologických příručkách i jako součást skautského kroje tak jako čeští skauti.

Závěr

V teoretické části bakalářské práce jsem se zaměřila na předchůdce a samotné zakladatele skautingu, definici skautingu a jeho nadnárodní propojení díky mezinárodní skautské organizaci WOSM. V popisu historického vývoje jsem pokračovala i nadále a blíže se soustředila na vývoj národního skautského hnutí jak v Indonésii, tak v Čechách.

Právě zmíněný historický vývoj skautingu v obou zemích poskytuje zajímavý pohled na to, jak si místní zakladatelé vykládali jeho poslání. V době vzniku Junáka i předchůdce Gerakan Pramuka společnost v Čechách i Indonésii volala po hlubším národním uvědomění, a tak je láska k vlasti jedním z podstatných bodů jejich činnosti. Období svobody i autoritářských režimů testovala a prověřovala obě zmíněné organizace.

Závěr teoretické části jsem věnovala krátkému shrnutí situace skautského hnutí v Čechách i Indonésii. Kromě základních údajů o počtu členů jsem uvedla také základní informace o fungování, jako je organizační struktura či rozdělení věkových kategorií.

Hlavním cílem praktické části bakalářské práce byla komparace dvou konkrétních oddílů - Gerakan Pramuka UIN SGD Bandung a 6. oddíl Lyra. Na jejím základě jsem pak mohla získat povědomí o jejich fungování i o fungování obou národních organizací - Gerakan Pramuka a Junák - český skaut, z. s., odpovědět na stanovené hypotézy a díky tomu zjistit do jaké míry jsou oddíly totožné či rozdílné v interpretaci skautských hodnot a každodenní praxi. Očekávala jsem, že příroda hraje důležitější roli u českých skautů. Na základě získaných informací jsem však tuto hypotézu nemohla potvrdit. U obou organizací je ochrana a úcta k přírodě zahrnuta v desti základních skautských zákonech a oba zmíněné oddíly se alespoň občasně podílejí na zlepšování jejich podmínek ve svém okolí.

Druhým nejednoznačným tvrzením bylo, že český i indonéský skauting obecně vycházejí ze stejného ideového základu. Gerakan Pramuka i Junák - český skaut, z. s. skutečně vycházejí ze stejných principů, avšak jejich interpretace se v některých ohledech liší. Sdílíme mnohé - smysl pro povinnost k sobě, k Bohu, k bližnímu, lásku k přírodě a k vlasti, kdy však právě její výklad se dle mých získaných informací ukazuje jako jeden z mála velkých rozdílů národních skautských organizací. Není divu, že po dlouhé koloniální nadvládě evropských mocností nad územím Indonésie se pro Gerakan Pramuka stala prioritou služba a láska k vlasti namísto věrnosti demokracii a svobodě, které se ukazují jako priorita pro Junáka - českého skauta, z. s. Na základě získaných informací a pozorování v českém i indonéském prostředí mohu konstatovat, že skauting opravdu spojuje. I v zemích tak odlišných, jako je Indonésie a Česká republika můžeme pozorovat nespočetné množství stejných skautských principů, postupů

a vizí a pocítit, že každý skaut či skautka jsou bratrem či sestrou každého skauta a skautky bez ohledu na pohlaví, původ, rasu či náboženské vyznání. Rozdíly v případě těchto zemí pak vznikají zejména na základě odlišné interpretace obecně stanovených základů.

Problematika skautingu a zkoumání jeho shodných a rozdílných prvků v indonéském a českém prostředí je nesmírně zajímavá a nabízí široké spektrum podnětů k výzkumu. Kromě základního porovnání národních skautských organizací a činnosti dvou konkrétních skautských oddílů bych se potenciálně ráda zaměřila na studii skautských táborů v obou zmíněných zemích, nejlépe formou terénního výzkumu na daném místě, která by bezesporu poskytla ještě hlubší vhled a pochopení dané problematiky. I tak však věřím, že tato bakalářská práce bude přínosná a zajímavá nejen pro členy skautského hnutí, ale i pro veřejnost zajímající se o téma skautingu.

Použitá literatura

Literární zdroje

ERMAWATI a Hadi TRIBOWO. *Pramuka Siaga*. Bandung: Nuansa Aulia, 2016.

FIRMANSYAH, Zuli Agus. *Panduan Resmi Pramuka*. Jakarta: Wahyumedia, 2015.

HANZÍK, Vratislav. *Průvodce dějinami skautingu: text pro lesní školy a přípravu skautských vůdců*. Hradec Králové: Okresní rada Junáka, 1990.

Historie skautingu: cestou k pramenům. 2., upr. vyd. Praha: Junák - svaz skautů a skautek ČR, 1999. 63 s. Vůdcovská zkouška; sv. 1. ISBN 80-86109-27-5.

NAGY, László. *250 miliónů skautů*. 1. české vyd. Praha: Junák, 1999. 154 s., [16] s. obr. příl. ISBN 80-86109-23-2.

NOSEK-WINDY, Václav. *Cestou k pramenům: 100 let skautingu v obrazech. 3.*, dopl. vyd. Praha: Junák - svaz skautů a skautek ČR, 2012. ISBN 978-80-86825-73-1.

NOSEK-WINDY, Václav. *Skautská symbolika*. Praha: Junák - svaz skautů a skautek ČR, 2001. ISBN 80-86109-75-5.

PETRŮ, Tomáš. ORDE BARU [přednáška]. Praha: Filozofická fakulta UK.

ŠANTORA, Roman. *Skautské století: dobrodružný příběh 100 let českého skautingu*. Praha: Junák - TDC, 2012. ISBN 9788086825724.

VANKE, Ondřej. *Skauting v postmoderní době*. Praha, 2015. Rigorózní práce. Univerzita Karlova v Praze. Vedoucí práce Doc. PhDr. Jaroslav Kořa, Ph.D.

Internetové zdroje

ANWAR, Khoiril. *PRESIDEN SOEHARTO RAIMUNA V GERAKAN PRAMUKA*. *HM Soeharto: Menggapai Tinggal Landas* [online]. 2019 [cit. 2019-04-03]. Dostupné z: <<http://soeharto.co/presiden-soeharto-raimuna-v-gerakan-pramuka/>>

ARYONO. Liga Pemuda Pramuka. *HISTORIA: Masa lampau selalu aktual* [online]. 14.8. 2012 [cit. 2019-04-03]. Dostupné z: <<https://historia.id/politik/articles/liga-pemuda-pramuka-vglJP>>

Constitution of the World Organization of the Scout Movement [online]. © World Scout Bureau, 2011, [cit. 2019-03-09]. Dostupné z: <http://skatamal.is/wp-content/uploads/2014/01/WOSM_Constitution_EN.pdf>

GULTOM, Syawal. *KEPRAMUKAAN: BAHAN AJAR IMPLEMENTASI KURIKULUM 2013 UNTUK KEPALA SEKOLAH* [online]. Jakarta, 2014 [cit. 2019-04-03]. Dostupné také z: <https://www.academia.edu/7952135/IMPLEMENTASI_KURIKULUM_2013_UNTUK KEPALA_SEKOLAH>

INDONESIA. *KEPUTUSAN PRESIDEN REPUBLIK INDONESIA NO. 238 TAHUN 1961. TENTANG GERAKAN PRAMUKA*. In: . Jakarta, 1961. Dostupné také z: <<https://sipuu.setkab.go.id/PUUdoc/11956/KEPRES%20RI%20NO%20238%20THN%201961.pdf>>

Krojový řád Junáka: Příloha krojového řádu č. 1 [online]. Praha. [cit. 2019-04-21]. Dostupné z: <https://kroj.skauting.cz/predpisy_ke_stazeni>

Krojový řád Junáka: Příloha krojového řádu č. 2 [online]. Praha. [cit. 2019-04-21]. Dostupné z: <https://kroj.skauting.cz/predpisy_ke_stazeni>

National Scout Organizations [online]. [cit. 2019-03-16]. Dostupné z: <<https://www.scout.org/worldwide>>

Organizační struktura Junáka. *www.junak-tabor.cz* [online]. 2019 [cit. 2019-04-05]. Dostupné z: <http://www.junak-tabor.cz/skauting/organizacni_struktura.html>

Pro rodiče. *www.skaut.cz* [online]. 2019 [cit. 2019-04-05]. Dostupné z:

<<https://www.skaut.cz/pro-rodice/>>

RUKMANTARA, Arie. Transforming the known unknowns into the known knowns.

TheJakartaPost [online]. 29.8.2015 [cit. 2019-04-03]. Dostupné z:

<<https://www.thejakartapost.com/news/2015/08/29/transforming-known-unknowns-known-knowns.html>>

Stručné dějiny pedagogiky [online]. [cit. 2019-05-03]. Dostupné z:

<<https://www.fi.muni.cz/~qprokes/pedagogika/dejiny.html>>

STRUKTUR ORGANISASI GERAKAN PRAMUKA. *www.scoutgrafika.wordpress.com*

[online]. 12.9. 2014 [cit. 2019-04-05]. Dostupné z:

<<https://scoutgrafika.wordpress.com/2014/09/12/struktur-organisasi-gerakan-pramuka/>>

TROJAK, Barbora a Lukáš NEUHEISL. *OSLAVÍME DEN 10 699, NEJDELŠÍ TRVÁNÍ SKAUTINGU V ČESKÝCH ZEMÍCH. BUĎTE U TOHO!* [online]. 11.3.2019 [cit. 2019-04-02]. Dostupné z: <<https://krizovatka.skaut.cz/clanky-na-webu/4443-10699-dni-svobodneho-skautingu?autologin=1>>

TROJAK, Barbora. Skautů a skautek už 12 let přibývá! 7 důvodů, proč zažívá skauting v Česku zlaté časy. *www.skaut.cz* [online]. 25. 2. 2018 [cit. 2019-04-02]. Dostupné z:

<<https://www.skaut.cz/60tisic/>>

Přílohy

Příloha č. 1

Skautský slib dle ústavy WOSM:

On my honour I promise that I will do my best —

To do my duty to God and the King (or to God and my Country);

To help other people at all times;

To obey the Scout Law.

Skautský zákon dle ústavy WOSM:

1. A Scout's honour is to be trusted.

2. A Scout is loyal.

3. A Scout's duty is to be useful and to help others.

4. A Scout is a friend to all and a brother to every other Scout.

5. A Scout is courteous.

6. A Scout is a friend to animals.

7. A Scout obeys orders of his parents, Patrol Leader or Scoutmaster without question.

8. A Scout smiles and whistles under all difficulties.

9. A Scout is thrifty.

10. A Scout is clean in thought, word and deed.

Přiloha č. 2

Dotazník pro Gerakan Pramuka UIN SGD Bandung

Daftar pertanyaan Gerakan Pramuka UIN SGD Bandung

Salam Pramuka, silakan isi kuesioner untuk thesis Saya.

Terima kasih banyak!

1. What age classes does your section include?

(Kelas usia berapa termasuk UIN SGD Bandung scout?)

2. Do you meet at regular meetings? How often?

(Apakah Anda bertemu di pertemuan rutin? Seberapa sering?)

3. What is the purpose of your meeting?

(Apa tujuan pertemuan Anda?)

4. Who lead regular meetings?

(Siapa yang memimpin pertemuan rutin?)

5. Do you have regular trips? One-day or multi-day?

(Apakah Anda memiliki perjalanan rutin? Satu hari atau beberapa hari?)

6. How often do you go to scout camp to nature?

(Seberapa sering Anda pergi ke perkemahan pramuka ke alam?)

7. Do you live in tents at the scout camp?

(Apakah Anda tinggal di tenda di perkemahan pramuka?)

YES

NO

8. Are you playing a full-length game at the scout camp?

(Apakah Anda memainkan permainan utama di perkemahan pramuka?)

YES

NO

9. What are your traditions and rituals at the scout camp?

(Apa tradisi dan ritual Anda di perkemahan pramuka?)

10. Do you have a festive fire at the end of the camp dutiny which members make a scout vow?

(Apakah Anda memiliki api yang meriah di akhir kemah kemah kalau anggota membuat janji pramuka?)

YES

NO

11. Does religion affect your activity? If so, how?

(Apakah agama memengaruhi aktivitas pramuka Anda? Jika ya, bagaimana caranya?)

12. Do you use the surrounding nature for your activities? If so, how?

(Apakah Anda menggunakan alam sekitar untuk aktivitas pramuka Anda? Jika ya, bagaimana caranya?)

13. Do you protect the surrounding nature? If so, how?

(Apakah Anda melindungi alam di sekitar? Jika ya, bagaimana?)

14. Do you have traditions and rituals in your section? If so, which?

(Apakah Anda memiliki tradisi dan ritual di UIN SGD Bandung pramuka? Jika ya, bagaimana?)

15. Do you use scout symbols? (For example flags, scout lilies,...) If so, which?

(Apakah Anda menggunakan simbol pramuka? Jika ya, yang mana?)

16. Briefly describe the history of UIN SGD Bandung scout section:

(Jelaskan secara singkat sejarah bagian pramuka UIN SGD Bandung:)

Dotazník pro 6. oddíl Lyra

Dotazník 6. dívčí oddíl LYRA

Ahoj!

Prosím o vyplnění dotazníku (čím podrobněji, tím lépe). Bude to velká pomoc v mém boji s bakalářkou a možná vzpomínka na oddíl.

1. Jaké věkové kategorie zahrnuje váš oddíl?
2. Setkáváte se na pravidelných skautských schůzkách? Jak často?
3. Co je náplní vašich schůzek?
4. Kdo vede pravidelné schůzky?
5. Konáte pravidelné výpravy (jednodenní či vícedenní)?
6. Jak často jezdíte na tábor do přírody?
7. Bydlíte na táboře ve stanech?
 - ANO
 - NE
8. Hrajete celotáborovou hru?

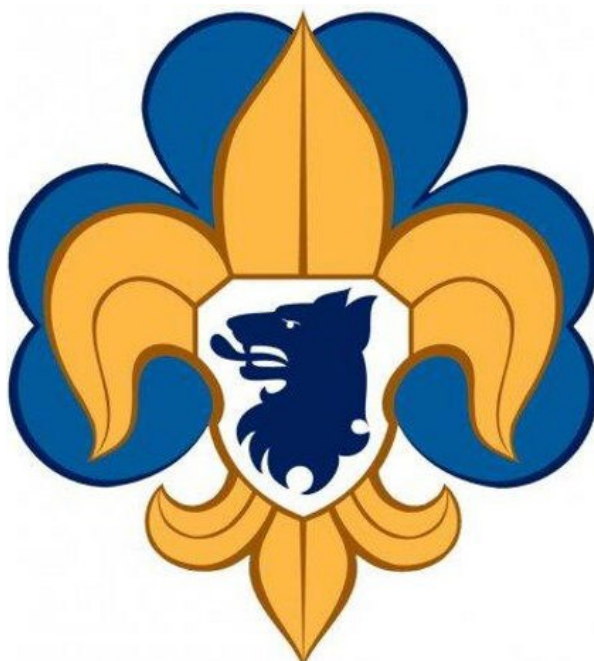
- ANO
 - NE
9. Jaké jsou vaše táborové tradice a rituály?
10. Máte na konci tábora slibový oheň, při kterém členové skládají slavnostní slib?
- ANO
 - NE
11. Ovlivňuje náboženství vaši činnost? Pokud ano, jak?
12. Využíváte okolní přírodu pro svou činnost? Pokud ano, jak?
13. Chráníte okolní přírodu? Pokud ano, jak?
14. Máte nějaké oddílové tradice a rituály? Pokud ano, jaké?
15. Používáte skautské symboly pro svou činnost? Popřípadě jaké a za jakých příležitostí?
16. Popište stručně historii 6. oddílu Lyra:

Příloha č. 3:

Tunas kelapa

Česká skautská lilie

Indonéský skautský kroj

Český skautský kroj

SKAUTSKÝ KROJ

Znak skautské mezinárodní organizace

Nejčastěji WAGGGS, WOSM

Památeční nášivky

Odborky

Ale také nášivky z kurzů atd.

Mezinárodní označení Czech Republic

Speciální nášivky

Šátek

Obvykle mají děti do 12 let žlutý šátek a od dvanácti hnědý. Existují i jiné druhy šátků např. památeční z kurzů nebo různých akcí

Turbánek

Běžná barva turbánků je hnědá. Děti do 12 let mají jen 2 průplety, starší mají 3 průplety.

Šňůrka

Existuje několik barev šňůrek. Světlušky a víčata- žlutá Skauti - zelená Roveři - červená Vedoucí - bílá

Domovenka

Jméno města ve kterém sídlí tvůj oddíl.

Číslo oddílu

Označení oddílu

Specifická oddílová nášivka

Oddílová hodnost

Slibový odznak

Odznaky skautské zdatnosti

Značí jak dlouho je člověk skautem. Bronzový- 1 rok Stříbrný- 5 let Zlatý- 10 let

© Chroust